

MEDYA TAKİP DOSYASI

04 Eylül 2024 Çarşamba

Santrallere 1 milyar 653 milyon lira ödeme

TÜRKİYE Elektrik İletim AŞ (TEİAŞ), 36 elektrik üretim santraline temmuz için 1 milyar 653 milyon 5 bin 145 lira kapasite ödemesi yapacak. Kapasite mekanizmasından yararlanan üretim tesislerine yapılacak ödemelere ilişkin liste, **TEİAŞ**'ın internet sitesinde yayımlandı. Buna göre, söz konusu mekanizma kapsamında yer alan 43 santralden 36'sına temmuz için toplam 1 milyar 653 milyon 5 bin 145 lira ödenecek. Kapasite mekanizması çerçevesinde Yeni Elektrik Üretim AŞ'ye ve İzmir Elektrik Üretim Limited Şirketi'ne 115 milyon 710 bin 360'ar lirayla en yüksek ödeme yapılacak.

Sera gazı etkisi sıcaklık rekorlarını tetikliyor

Sera gazlarının atmosferde birikerek dünyayı ısıttığı değerlendirilmesinde bulunan İklim Değişikliği Başkanı Prof. Dr. Halil Hasar, sanayileşme öncesi döneme göre küresel ortalama sıcaklıkta yaşanan artışın iklim değişikliğini tetiklediğini kaydetti.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan Türkiye'nin sera gazı emisyonu istatistiklerine göre, 2021'de 572 milyon ton olan karbondioksit eş değeri, 2022'de bir önceki yıla göre yüzde 2,4 azalarak 558,3 milyon ton karbondioksit eş değeri olarak hesaplandı. Kişi başı toplam sera gazı emisyonu 2021'de 6,8 ton karbondioksit eş değeri iken 2022'de 6,6 ton karbondioksit eş değeri oldu.

Sera gazı emisyonlarının 2022'deki dağılımına bakıldığında ilk sırada yüzde 79,1 ile karbondioksit, ikinci sırada yüzde 12,9 ile metan, üçüncü sırada yüzde 6,1 ile nitroz oksit, dördüncü sırada yüzde 1,9 ile florlu sera gazları bulunuyor.

Toplam sera gazı emisyonlarında 2022'de karbondioksit eş değeri olarak büyük payı yüzde 71,8 ile enerji kaynaklı emisyonlar alırken bunu, sırasıyla yüzde 12,8 ile tarım, yüzde 12,5 ile endüstriyel işlemler ve ürün kullanımı ve yüzde 2,9 ile atık sektörü takip ediyor.

Enerji sektörü kaynaklı emisyonlar 2022'de bir önceki yıla oranla yüzde 1,4 azaldı ve 400,6 milyon ton karbondioksit eş değeri ulaştı. Endüstriyel işlemler ve ürün kullanımına bağlı emisyonlar 2022'de bir önceki yıla göre yüzde 6,4 azalarak 69,9 milyon ton karbondioksit eş değeri ölçüldü.

Tarım sektörünün neden olduğu emisyonlar 2022'de bir önceki yıla kıyasla yüzde 5,1 azalarak 71,5 milyon ton karbondioksit eş değeri hesaplandı. Atık sektöründen kaynaklanan emisyonlar bir önceki yıla göre yüzde 5,5 artış göstererek 16,3 milyon ton karbondioksit eş değeri ulaştı.

Toplam karbondioksit emisyonlarının 2022'de yüzde 32,6'sı elektrik ve ısı üretiminden olmak üzere yüzde 86,6'sı enerjiden, yüzde 13,1'i endüstriyel işlemler ve ürün kullanımından, yüzde 0,3'ü tarım ve atık sektörlerinden ortaya çıktı.

Metan emisyonlarının yüzde 60,5'i tarım, yüzde 19,9'u enerji, 19,6'sı atık, yüzde 0,02'si endüstriyel işlemler ve kullanımından, nitroz oksit emisyonlarının ise yüzde 77,9'u tarım, yüzde 11,2'si enerji, yüzde 6,2'si atık ve yüzde 4,6'si endüstriyel işlemler ve ürün kullanımından kaynaklandı.

Türkiye'nin iklim değişikliğiyle mücadelede uyguladığı yöntemlere ve karbon azaltım politikalarına ilişkin soruları yanıtlayan İklim Değişikliği Başkanı Prof. Dr. Halil Hasar, iklim değişikliği insanlığın karşı karşıya olduğu en öncelikli

sorunlardan biri olduğu değerlendirilmesinde bulundu.

Sanayi Devrimi'nden sonra makineleşmenin getirdiği sebep sonuç ilişkisine dayalı olarak üretim ve tüketim dengesinin bozulduğunu belirten Hasar, "20. yüzyılın ortalarından itibaren hızla artışa geçen sera gazı emisyonları, günümüze kadar 4 kattan fazla artış gösterdi. Emisyonlar, Covid-19 salgını sürecinde düşüş yaşamış ancak hemen sonra tarihin en yüksek seviyesine gelmiştir. Emisyonlardaki artışın temel nedenleri küresel ölçekte artan kentleşme ile birlikte endüstriyel ve tarımsal faaliyetlerdeki büyüme ve bu büyüme ile doğru orantılı olarak fosil yakıtlara dayalı enerji kullanımındaki artıştır." dedi.

Sera etkisiyle en sıcak yıl yaşandı

Sera gazlarının olumsuz etkisiyle dünyanın daha fazla ısındığını ifade eden Hasar, bu ısınmanın mevsimlerin değişimine, bu değişimin ise olağanüstü hava olaylarına neden olduğunu kaydetti.

Atmosferdeki sera gazı oranının 4'te 3'ünün karbondioksitten oluştuğunu aktaran Hasar, şöyle devam etti:

"İnsan faaliyetleri sonucu tetiklenen iklim değişikliği, fosil yakıtlara dayalı enerji kullanımı, sanayi ve arazi kullanım faaliyetleri sonucu ortaya çıkan başta karbondioksit ve metan olmak üzere çeşitli gazların atmosferde birikerek sera etkisine yol açmasıyla oluşur. Sera etkisi sonucu dünyada 2023 yılı en sıcak yıl olarak kaydedilmiş ve küresel ortalama sıcaklık sanayileşme öncesi döneme göre 1,45 derece artış göstermiştir. İk-

lim değişikliği nedeniyle farklı ekosistemlerin doğal döngülerinde bozulma, biyoçeşitlilik kaybı, deniz seviyelerinin yükselmesi, aşın hava olayları gibi olumsuz etkiler ortaya çıkmıştır. Paris İklim Anlaşması'yla küresel ısınamayı 1,5 derece ile sınırlı tutmayı hedefliyoruz."

İklim değişikliği kaynaklı afetlerin toplam doğal afetlerin yüzde 91'ini oluşturduğunu, Dünya Meteoroloji Örgütü'nün (WMO) 1970-2019 dönemi verilerine göre kuraklık, fırtına, sel ve aşırı yüksek sıcaklığın dünyadaki ilk 10 afet sıralamasında en fazla can kaybına yol açanlar arasında bulunduğunu söyleyen Hasar, dünyada iklim değişikliğinin de etkisiyle son 40 yılda kuraklık vakalarının iki katına çıktığını ve kuraklığın coğrafi dağılımının da genişlediğini bildirdi.

Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (İPCC) tarafından mevcut politikalara dayalı hazırlanan senaryolarda, 2100'e kadar küresel sıcaklık artışının 4,4 dereceyi bulabileceğinin tahmin edildiğini anlatan Hasar, "Artık insanlığın yarısı, en az yılda bir kez su sorunuyla doğrudan karşılaşacak. Yüksek sıcaklıklar ve şiddetli kuraklık nedeniyle pek çok salgın çok daha hızlı yayılıyor. Yine sağlık nedeniyle su krizi giderek derinleşiyor, sağlıklı gıdaya ulaşım gündün güne zorlaşıyor. İPCC raporlarına göre, iklim değişikliğine bağlı olarak göçün bir tür uyum sağlama aracı olabileceği belirtiliyor. Dünyada 4 milyara yakın insan iklim krizine karşı en kırılgan bölgelerde yaşıyor. Bu kadar insanın kitlesel bir göçe başlaması nelere yol açar, lütfen bir an için tahayyül edin." diye konuştu.

Türkiye'nin Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne (BMİDÇS) taraf olarak

iklim değişikliği ile mücadelesini hızlandırdığını ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ortaya koyduğu 2053 Net Sıfır Emisyon ve Yeşil Kalkınma Hedefleri'ni açıkladığını hatırlatan Hasar, geçen yıl nisan ayında Türkiye'nin ilk Güncellenmiş Ulusal Katkı Beyanı'nın (NDC) sunulduğunu, Türkiye'nin 2030'a yönelik emisyon azaltım hedefinin yüzde 21'den yüzde 41'e yükseltildiğini dile getirdi.

Türkiye'nin yenilenebilir enerjideki gücü yükselişte

Türkiye'de ulusal emisyonlarda en büyük payı alan enerji sektöründe 2002'den bu yana yenilenebilir enerji kapasitesinin 5 kattan fazla artarak 12 gigavattan 64 gigavata yükseltildiğini, toplam elektrik **kurulu gücü** içerisinde yenilenebilir enerji payının da yüzde 38'den yüzde 58'e çıktığını vurgulayan Hasar, sözlerini şöyle tamamladı:

"Güneş enerjisi **kurulu gücü** son 10 yılda 74 kat artarak 0,2 gigavattan 15 gigavata, rüzgar enerjisi **kurulu gücü** ise 4,5 gigavattan 12,2 gigavata yükseltmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisimizde çalışmalar devam eden İklim Kanunu ile ulusal iklim eyleminin yasal altyapısını güçlendirmeyi ve bu kapsamda ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve sorumluluklarını belirlemeyi amaçlamaktayız. Yine İklim Kanunu ile Türkiye'de bir Ulusal Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) kurulmasını da hedefliyoruz. Türkiye olarak, 2053 net sıfır hedefimiz doğrultusunda Uzun Dönemli İklim Stratejisi'ni (LTS) hazırlıyoruz, COP29'da Birleşmiş Milletlere sunacağız."

Akkuyu'da üçüncü ünitenin temeli bitti

Mersin'in Gülnar ilçesinde yapılımlı süren Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nde (NGS), 3'üncü güç ünitesinde bulunan türbin tesisinin temeline beton dökme işlemi tamamlandı. Akkuyu Nükleer A.Ş.'den yapılan açıklamada, türbin çalışması sırasında oluşan ağır yüklere dayanabilen masif temelin, aynı zamanda bu yükleri eşit dağıtabilme özelliğine sahip olduğu belirtildi.

Tesisten yapılan açıklamada, "Bu yapının inşası için 58.2 metreye 20.4 metre boyutlarında ve 5.3 metre yüksekliğinde betonarme bir çerçeve inşa edildi. Çerçeve, dişli bağlantılar kullanılarak birbirine bağlanan 8 ila 36 milimetre çapında yatay ve dikey yüksek mukavemetli çelik çubuklardan oluşuyor" ifadeleri kullanıldı. Temelin tamamının 307 ton

armatür üzerine döşendiği aktarılan açıklamada, "Beton döşeme tasarım mukavemetine ulaştıktan sonra, Akkuyu NGS mühendisleri türbin-jeneratör ünitesinin montajı için tam ölçekli çalışmalara başlayacak" değerlendirilmesinde bulunuldu.

2 BİN 220 METREKÜP BETON

Açıklamada görüşlerine yer verilen Akkuyu Nükleer A.Ş. Genel Müdürü Sergei Butckikh, şunları kaydetti: "Sürekli betonlama yöntemini kullanarak karmaşık bir geometrik şekle sahip temel yapısına 2 bin 220 metreküp yüksek mukavemetli, kendiliğinden yerleşen beton döşendi. Tasarım mukavemetini kazanma süresi 56 gün olacaktır. Bu süre zarfında, masif temel yapısının kalitesini artırmak için çok önemli olan kontroller, termal ve nem bakımı gerçekleştirilecektir."